

ENDURUPPTAKA

Mál nr. 87/2024

VARNARAÐILI HAFNAÐI AÐ HLÍTA ÚRSKURÐI

Nafn málskotsaðila (M)

Nafn varnaraðila (V)

Heiti vátryggingar: Fjölskyldutrygging

Gildissvið vátryggingar. Orsakatengsl.

Gögn.

1. Málskot móttakið 4. mars 2024, ásamt fylgiskjöllum.
2. Bréf V dags. 21. október 2024 ásamt fylgiskjali.
3. Viðbótarathugasemdir M, dags. 22. október 2024 ásamt fylgiskjöllum.
4. Endurupptökubeiðni M dags. 27. febrúar 2025 ásamt fylgiskjali.
5. Viðbótarathugasemdir M dags. 4. mars 2025.
6. Bréf V dags. 18. mars 2025 ásamt fylgiskjali.
7. Viðbótarathugasemdir M dags. 25. apríl 2025 ásamt fylgiskjöllum.
8. Bréf V dags. 15. maí 2025.

Endurupptökubeiðni.

Mál þetta er tekið upp að nýju af hálfu nefndarinnar á grundvelli 1. mgr. 12. gr. samþykktu hennar eftir að úrskurður var kveðinn upp hinn 18. desember 2024. Endurupptökubeiðni barst með tölvupósti M 27. febrúar 2025, þar sem farið var fram á endurupptöku málsins á grundvelli fyrirbyggjandi ódagsettrar tillögu að mati á varanlegri örorku sem unnin var af læknum X að beiðni Sjúkratrygginga og barst M 25. febrúar 2025. Á fundi sínum 11. mars 2025 féllst nefndin á að taka málið upp að nýju á grundvelli þess að um væri að ræða viðbótargagn sem ekki hafi verið unnt að koma á framfæri við upphaflega málsmeðferð. Var beiðnin því send V til athugasemda. Athugasemdir þess bárust 18. mars 2025, en þar var annars vegar byggt á því að ekki væri sýnt fram á orsakatengsl milli slyss M og tjóns hennar, og hins vegar því að matsfrestur, sem hefði verið framlengdur af hálfu V til 1. mars 2025, væri liðinn. Voru þær sendar M til andsvara og bárust þau 25. apríl 2025. Þar kom m.a. fram að þar sem V hefði ekki talið bótaskyldu fyrir hendi hafi M verið sá eini kostur tækur að afla einhliða matsgerðar. Sú matsgerð hafi þá verið send V 25. febrúar 2025, eða innan þess viðbótarfrestar sem V hefði veitt. Rétt þótti að gefa V færi á viðbrögðum við andsvörum M en bréf V þess efnis að ekki yrðu gerðar frekari athugasemdir barst nefndinni 15. maí 2025.

Nefndin telur, á grundvelli allra fyrirbyggjandi gagna, rétt að gera breytingar á fyrri úrskurði sínum og er hann svo breyttur eftirfarandi:

Málsatvik.

Í málskoti kemur fram að hinn 5. nóvember 2021 hafi M verið við heimilisstörf og rekið ennið í eldhúsviftu. Við það hafi hún hlotið sjónhimnulos. Hafi hún leitað til heimilislæknis hinn 9. nóvember sama árs og í sjúkradagpeningavottorði hans, dags. 24. ágúst 2022, segi m.a. að hún hafi leitað til hans fjórum dögum eftir höfuðhöggið og hafi þá getið um það þó hún hafi verið með hugann við önnur heilsufarsvandamál. Hafi M þá aftur leitað til heimilislæknis 12. janúar 2022, en í millitíðinni hafi hún farið til augnlæknis og kvartað undan minnkandi sjón á vinstra auga. Í vottorði heimilislæknis segir að ekki sé öðru slysi til að dreifa en umræddu höfuðhöggi. Hafi hún tilkynnt um slysið í frítímaslysatryggingu sína hjá V en félagið hafnað bótaskyldu með bréfi dags. 24. október 2022, á þeim grundvelli að engin samtímagögn staðfestu umræddan atburð og orsakatengsl hans við sjónhimnulos M. Slysið sé þá ekki nefnt fyrr en í nótu augnlæknis hálfu ári eftir að það hafi átt að eiga sér stað og eftir að tjón M var tilkynnt til M. Þá séu misvísandi upplýsingar í fyrirbyggjandi vottorðum varðandi það hvernig slys M hafi atvikast. Í málskoti kemur fram að fyrirbyggjandi gögn sanni að umrætt frítímaslys hafi orsakað tjón M og standist afstaða V ekki skoðun í ljósi þess.

Í bréfi V til nefndarinnar kemur fram að höfnun félagsins byggji fyrst og fremst á því að ósannað sé að einkenni M verði rakin til þess að hún hafi rekið ennið í viftu. Standist það ekki skoðun að högg á enni geti leitt af sér rifu á sjónhimnu og hnígi öll skynsemisrök til þess að slík rifa geti ekki komið til án höggs á augað sjálft. Hvergi í samtímagögnum sé útskýrt að umrætt högg á enni kunni að hafa haft

þau áhrif að sjónhimna rifnaði og verði það að teljast fjarstæðukennt. Verði því að gera ríkar kröfur til sönnunar orsakatengsla og slík sönnun hafi ekki tekist. Sé þá vel mögulegt að einkenni M hafi komið til með öðrum hætti en slysi í skilningi skilmálans, s.s. augnnuddi. Þá telji V einnig að meta þurfi sérstaklega hvort málskotsfrestur hafi verið liðinn en M hafi haft frest til og með 1. mars 2024 til að leggja mál fyrir nefndina, en málskot hafi ekki verið mótttekið fyrr en 4. mars 2024.

Í viðbótarathugasemdum M segir að afstaða V byggi á því að lögmenn þess teljist það ekki standast skoðun að högg á enni geti leitt af sér rifu á sjónhimnu, en engin gögn styðji við þá skoðun félagsins. Vísar M til fræðigreinar sem staðfesti að höfuðáverkar geti valdið sjónhimnulossi svo og þess að í nótu augnlæknis komi fram að það sé mögulegur orsakavaldur sjónhimnuloss M að vifta hafi rekist í enni hennar. Um hafi verið að ræða harkalegt högg á enni M sem geti valdið áverka eða titringi á augnknöttinn sem geti tognað og valdið því að sjónhimnan losni frá. Er þá vísað til fyrirbyggjandi læknisfræðilegra gagna sem staðfesti framangreint. Hvað varði málskotsfrest þá hafi málskot verið sent til nefndarinnar hinn 29. febrúar 2024, þ.e. innan tilskilins ársfrests, en starfsmaður nefndarinnar óskaði þess að það yrði endursent með öðrum hætti og hafi það verið sent nefndinni að nýju 4. mars 2024.

Í ódagsettri tillögu X að mati á varanlegri læknisfræðilegri örorku vegna slyss sem unnin var að beiðni Sjúkratrygginga er varanleg örorka metin 10%. Kemur og fram í niðurstöðukafla hennar að skilyrði um orsakasamhengi séu uppfyllt, þ.e. að einkenni M sé að rekja til slyssins en ekki annars heilsuþrests.

Í athugasemdum V vegna endurupptökubeiðni M kemur fram að V hafi ekki haft neina aðkomu að umræddri tillögugerð og hafi ekki átt þess kost að gæta hagsmuna sinna við gerð hennar. Sé því ótækt að líta svo á að V sé bundið af því sem þar komi fram. Sé þá ekkert í umræddri tillögu sem sé til þess fallið að hnekka því mati V að orsakatengsl milli slyss M og sjónhimnuloss hennar séu ósönnuð. Vísar M enn fremur til þess að matsfrestur sé liðinn en umrætt atvik hafi átt sér stað hinn 5. nóvember 2021.

Álit.

Hvað varðar það hvort málskotsfrestur skv. 2. mgr. 124. gr. laga um vátryggingarsamninga nr. 30/2004 hafi verið liðinn er rétt að taka fram að málskot M var sent nefndinni hinn 29. febrúar 2024. Þrátt fyrir að nefndin hafi, vegna atvika sem varða hana sjálfa, ekki getað veitt því móttöku fyrr en 4. mars 2024 verður því að líta svo á að M hafi krafist meðferðar málsins fyrir nefndinni innan tilskilins frests. Kemur ágreiningur aðila því til efnislegrar úrlausnar.

Ágreiningur aðila snýr að því hvort sýnt sé fram á orsakatengsl þess að M hafi rekið ennið í viftu og sjónhimnuloss hennar en sönnunarbyrði þess að slík orsakatengsl séu til staðar hvílir á M. Af fyrirbyggjandi læknisfræðilegum gögnum má ráða að M hafi leitað til heimilislæknis hinn 9. nóvember 2021 og þá getið um að hún hefði orðið fyrir höfuðhöggi fjórum dögum áður. Ekki er getið um það í sjúkradagpeningavottorði dags. 24. ágúst 2022 að í þeirri komu hafi hún kvartað undan sjóntruflunum eða öðrum einkennum frá augum, en segir þar að hún hafi getið um höfuðhöggið en ekki gert mikið út því og þá hafi ekki verið mikil sýnileg áverkamerki. Í vottorði sama læknis vegna umsóknar um endurhæfingarlífeyri dags. 15. maí 2022 segir þó að við komu 9. nóvember 2021 hafi M verið farin að finna fyrir einhverri sjóntruflun og hafi hún nefnt svarta dila fyrir augum. Hafi hann bent henni á að leita til augnlæknis. Þá hafi orðið skyndileg versnun sjóntruflana hinn 21. desember 2021. Í vottorði heimilislæknis vegna umsóknar um örorkubætur segir þá að sjónhimnuloss M sé „talið koma upp úr trauma.“ Í göngudeildarnótu augnlækninga kemur fram að 21. desember 2021 hafi M leitað til augnlæknis vegna þriggja til fjögurra vikna sögu um versnandi sjón. Af gögnum málsins verður ekki ráðið hvort M hafi leitað til augnlæknis fyrir þann tíma. Í læknaþréfi augnlæknis dags. 6. apríl 2022 segir þá að vifta hafi rekist í enni vinstra megin í október „mögulegur orsakavaldur að mínu mati“. Í vottorði augnlæknis dags. 4. október 2023 segir þá „vifta rakst í vinstra megin í enni sjúklings í lok október af krafti, annað svoleiðis ekki í sögu hennar.“ M fylgir þá íslensk þýðing greinar þar sem fram kemur að höfuðáverkar geti losað sjónhimnuna.

Af framangreindum gögnum telur nefndin ekki sýnt fram á að áverki sé eina eða í það minnsta líklegasta orsök sjónhimnuloss, eða hvort það að einkenni hafi skyndilega versnað sex vikum eftir umræddan atburð samræmist því að sjónhimnuloss verði rakið til hans. Nefndarmenn búa ekki yfir

læknisfræðimenntun og forsenda mats á orsakatengslum er því sú að læknisfræðileg gögn sýni fram á þau.

Nefndin telur að líta verði á tillögu X að mati á varanlegri læknisfræðilegri örorku sem fylgdi endurupptökubeiðni M sem slíkt læknisfræðilegt mat á orsakatengslum. Verður ekki litið fram hjá því að orðalag í tillögu X er afdráttarlaust varðandi það að orsakatengsl séu til staðar og áverkar M sértækir fyrir slysáverka. Er það því mat nefndarinnar að með því gagni sé sýnt fram á orsakatengsl umrædds slyss við sjónhinnulos M.

Í skilmálum umræddrar vátryggingar kemur fram að örorka sé metin í fyrsta lagi einu ári eftir slysið með hliðsjón af ástandi slasaða eða þegar læknir telur varanlegar afleiðingar slyssins hafa komið í ljós en þó aldrei síðar en þremur árum eftir slysið. Orðalag umrædds skilmálaákvæðis er því afdráttarlaust varðandi það að örorka skuli metin innan þess tíma. Samkvæmt því sem fram kemur í bréfi V til nefndarinnar, dags. 18. mars 2025, veitti V framlengdan matsfrest til og með 1. mars 2025. Ágreiningslaust virðist að fyrirliggjandi tillaga að mati á varanlegri læknisfræðilegri örorku var send V hinn 25. febrúar 2025, þ.e. áður en sá frestur hafði runnið sitt skeið. Tillagan var unnin að beiðni Sjúkratrygginga, án aðkomu V. Hún ber það ekki með sér að vera haldin sérstökum annmörkum og er sem áður segir afdráttarlaus varðandi það að orsakatengsl séu til staðar. Þá kemur fram að varanleg örorka M teljist 10%. Með vísan til þess að V hafði hafnað bótaskyldu og var sú afstaða staðfest í upphaflegum úrskurði nefndarinnar áður en umrætt gagn lá fyrir, verður að telja afar ólíklegt að V hefði fallist á að koma að sameiginlegu örorkumati vegna afleiðinga slyssins. Verður að líta svo á að mat á örorku hafi verið framkvæmt innan þess frests sem V hafði veitt og er fallist á röksemdir í bréfi M dags. 25. apríl 2025 til nefndarinnar hvað það varðar. Þykir það ekki hagga framangreindu að V hafi ekki haft aðkomu að matinu eða eftir atvikum vitneskju um framkvæmd þess, enda megi jafnframt ætla að V hafi sem endranær færi á að afla gagna í því skyni að hnekkja framangreindu mati.

Í ljósi alls framangreinds er fallist á kröfu M.

Niðurstaða.

M á rétt til bóta úr slysatryggingu fjölskyldutryggingar sinnar hjá V.

Reykjavík, 27. maí 2025.
rafræn undirskrift

Guðmundur Sigurðsson

Hildigunnur Hafsteinsdóttir

Heiða Óskarsdóttir